25.06.2026 11:24:58
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

38247

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

24 Ιουνίου 2026 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **3731**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 288/16.06.2026

Τροποποίηση του εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Εμπορικό Δίκαιο» (Business Law).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις.» (Α' 141), και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,

2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1.11.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,

3. την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16.02.2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079),

4. τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83),

5. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),

6. τις διατάξεις του ν. 3374/2005 και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (189 Α'),

7. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13.8.2007 «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),

8. τον ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13),

9. την υπ' αρ. 249/30.12.2025 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (Β' 7379),

10. την υπ' αρ. 898/17.7.2018 απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία ιδρύθηκε το ΠΜΣ «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ» της Νομικής Σχολής (Β' 3802),

11. την υπ' αρ. 1091/21.11.2018 (Β' 5705) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ» της Νομικής Σχολής,

12. την υπ' αρ. 894/28.09.2021 (Β' 4824) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ» της Νομικής Σχολής,

13. την υπ' αρ. 1141/05.05.2022 (Β' 2437) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ» της Νομικής Σχολής,

14. την υπ' αρ. 23/21.08.2023 (Β' 5220) απόφαση Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ» της Νομικής Σχολής,

15. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ (συνεδρίαση 22.04.2026),
16. το απόσπασμα πρακτικού της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΚΠΑ (10η συνεδρία 20.05.2026),
17. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (9η συνεδρία 27.05.2026),
18. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,
19. το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ με τίτλο «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (Business Law)», από το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027 σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

ΑΡΘΡΟ 1
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Π.Μ.Σ. «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - Business Law» είναι η εμβάθυνση και η προαγωγή της γνώσης και η προώθηση της έρευνας στο γνωστικό αντικείμενο του Εμπορικού Δικαίου, με συνεκτίμηση των αναγκών ανάπτυξης της χώρας. Ειδικότερα η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας αποβλέπει στην παραγωγή επιστημονικής έρευνας υψηλού επιπέδου και στη δημιουργία επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης και της διδασκαλίας.

1.2 Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ», μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών, στις εξής ειδικεύσεις:

α) Εταιρείες και Χρηματοδότηση (Corporate Law and Finance).

β) Άυλα Αγαθά και Ανταγωνισμός (Industrial Property and Competition Law).

β) Ναυτικό Δίκαιο (Maritime Law).

1.3 Οι τίτλοι απονέμονται από τη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

1.4 Μαθησιακά αποτελέσματα, προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση του Π.Μ.Σ. Ο κεντρικός εκπαιδευτικός προσανατολισμός του ΠΜΣ είναι η σε βάθος εξοικείωση των φοιτητών με τα ειδικότερα ζητήματα Εμπορικού Δικαίου, η κατάρτιση επιστημόνων με ευρείες προοπτικές απασχόλησης σε διάφορους τομείς που συνδέονται με το αντικείμενο των σπουδών τους καθώς και η προώθηση της έρευνας στο επιμέρους αντικείμενο του Εμπορικού Δικαίου.

ΑΡΘΡΟ 2
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Σχολής αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Η Συνέλευση της Σχολής. Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. της Σχολής,

γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει η Σχολή,

δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.

στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος,

ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

2.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. της Σχολής και ομότιμους καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν

διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση της Σχολής,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Σχολής την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Σχολής την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση της Σχολής,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Σχολής την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

2.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση της Σχολής,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία του Τμήματος είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας της Σχολής ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους - ανάλογα με τον αριθμό των Π.Μ.Σ. και τον φόρτο εργασίας - ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Σχολής.

γ) Το ΠΜΣ «Εμπορικό Δίκαιο» δύναται να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας της Σχολής.

ΑΡΘΡΟ 3
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι πανεπιστημίων των Τμημάτων Νομικής και συναφών Τμημάτων της ημεδαπής ή Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όσοι υποψήφιοι απέκτησαν το πτυχίο τους με βαθμό τουλάχιστον «Λίαν Καλώς» ή συγκεντρώνουν βαθμό «Λίαν Καλώς» στα συναφή με τη δηλούμενη ειδίκευση μαθήματα ή είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σε συναφές με τη δηλούμενη ειδίκευση γνωστικό αντικείμενο.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε εικοσιπέντε (25) ανά ειδίκευση. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων και εφόσον πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια γίνονται δεκτοί:

3.3.1 έως τρεις (3) δικαστικοί λειτουργοί ανά ειδίκευση,

3.3.2 ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ’ έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.4 Έως δύο (2) υπότροφοι του ΙΚΥ (για μεταπτυχιακές σπουδές) ή/και οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις σε κάθε ειδίκευση εφόσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 4
ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις της παρούσας απόφασης.

4.2 Το αργότερο έως 31 Μαΐου με απόφαση της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα της Σχολής και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Κάθε υποψήφιος μπορεί να υποβάλει κατ’ έτος αίτηση υποψηφιότητας σε δύο -κατ’ ανώτατο όριο- ειδικεύσεις, είτε του ίδιου, είτε διαφορετικών Π.Μ.Σ., αλλά, εφόσον επιτύχει και στις δύο, μπορεί να εγγραφεί μόνο στην ειδίκευση που έχει δηλώσει ως πρώτη επιλογή. Το έντυπο της «αίτησης υποψηφιότητας» είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής.

4.3 Η Συνέλευση της Σχολής αναθέτει στη Σ.Ε. τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής.
- Βιογραφικό σημείωμα.
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας.
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών.
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων.
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας (επιπέδου C1 και άνω) μίας τουλάχιστον από τις εξής γλώσσες: αγγλική, γαλλική ή γερμανική. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν διαθέτει πιστοποιητικό γλωσσομάθειας C1 για μία από αυτές τις γλώσσες, μαζί με την αίτηση υποψηφιότητας υποβάλλει δήλωση σχετικά με τη γλώσσα στην οποία επιθυμεί να εξετασθεί. Η εξέταση αυτή διενεργείται επί νομικού κειμένου από μέλος Δ.Ε.Π. της Σχολής, μετά τη διενέργεια των εισαγωγικών εξετάσεων. Η βαθμολογία της ξένης γλώσσας καταχωρίζεται με τον τελικό χαρακτηρισμό «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς» και όχι με αριθμητικό βαθμό.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν.
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν.
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του ΠΜΣ, γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους.
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής.

4.5 Για τους/ις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση της Σχολής ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα.

Η επιτροπή ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307 του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου.
- Βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το Π.Μ.Σ.
- Βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει).
- Συνάφεια του πτυχίου ΑΕΙ και των γνώσεων του υποψηφίου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ.
- Πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας.
- Γνώση άλλων ξένων γλωσσών.

- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια.
- Σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα.
- Κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος.
- Αξιολόγηση, γραπτή ή προφορική από τη Σ.Ε. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται στην ετήσια προκήρυξη του ΠΜΣ.

4.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η Σ.Ε. καταρτίζει μέχρι 15 Σεπτεμβρίου τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσοτέρων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ουσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

ΑΡΘΡΟ 5
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο εντατικό Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, χωρίς να προβλέπονται θερινές διακοπές, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης έως δύο (2) μήνες μόνο ως προς την κατάθεση της διπλωματικής εργασίας, έπειτα από ατομική αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση.

5.3 Οι φοιτητές/τριες έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση της Σχολής, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Η ως άνω αιτιολογημένη αίτηση υποβάλλεται έως τη λήξη του χειμερινού εξαμήνου. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.4 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης κατάθεσης της διπλωματικής εργασίας συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση της Σχολής.

ΑΡΘΡΟ 6
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εβδομήντα πέντε (75) πιστωτικές μονάδες (ECTS), με υποχρεωτική ή προαιρετική την διπλωματική εργασία και ειδικότερα τις περιπτώσεις:

α) την επιτυχή ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής φοίτησης ενός κύκλου συστηματικών εξειδικευμένων σπουδών έξι (6) μαθημάτων με παράλληλη ερευνητική εργασία και τη συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, είτε

β) την επιτυχή ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής φοίτησης ενός κύκλου συστηματικών εξειδικευμένων σπουδών εννέα (9) μαθημάτων με παράλληλη ερευνητική εργασία.

Στην υπό (α) περίπτωση, διδάσκονται στα δύο εξάμηνα συνολικώς έξι (6) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά ενώ δύο (2) είναι μαθήματα επιλογής, τα οποία ο υποψήφιος επιλέγει από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων.

Στην υπό (β) περίπτωση, Διδάσκονται συνολικώς εννέα (9) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά, ενώ τα πέντε (5) είναι μαθήματα επιλογής. Όσον αφορά αυτά τα πέντε (5) μαθήματα, ο

υποψήφιος οφείλει να τα επιλέξει αποκλειστικά από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων. Όσον αφορά τα τρία (3) επιπλέον μαθήματα, που υποκαθιστούν τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας, και πιστώνονται έκαστο με πέντε (5) πιστωτικές διδακτικές μονάδες, ο υποψήφιος οφείλει επίσης να τα επιλέξει αποκλειστικά από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων κατά το εαρινό εξάμηνο. Οι πιστωτικές μονάδες αυτών καταχωρούνται στο εαρινό εξάμηνο.

Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν ενδιάμεσες ασκήσεις, επισκέψεις σε ρυθμιστικούς ή άλλους φορείς. Μπορεί επίσης μάθημα να οργανωθεί σε σεμιναριακές ενότητες, με διαφορετικούς εισηγητές υπό την επίβλεψη του οριζόμενου στο πρόγραμμα διδάσκοντος.

Αναγνώριση μαθημάτων δεν είναι δυνατή στο πλαίσιο των Π.Μ.Σ.. Σε περίπτωση που ο φοιτητής επιτύχει σε δεύτερη ειδίκευση του ίδιου ή διαφορετικού Π.Μ.Σ. οφείλει να παρακολουθήσει εκ νέου τα υποχρεωτικά μαθήματα που ταυτίζονται με αυτά της προηγούμενης ειδίκευσης στην οποία έχει φοιτήσει. Οφείλει επίσης να παρακολουθήσει μαθήματα επιλογής διαφορετικά από αυτά που είχε παρακολουθήσει στο πλαίσιο της πρώτης ειδίκευσης.

6.3 Η διδασκαλία των μαθημάτων ανά ειδίκευση γίνεται στην ελληνική γλώσσα. Κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε. με απόφαση της Συνέλευσης η διδασκαλία ορισμένων μαθημάτων μπορεί να γίνει και στην αγγλική γλώσσα.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η ανάθεση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο δεύτερο εξάμηνο σπουδών και η διπλωματική εργασία παραδίδεται μέχρι 30 Σεπτεμβρίου του έτους που διανύεται το δεύτερο εξάμηνο και πιστώνεται με δεκαπέντε (15) ECTS. Η διπλωματική εργασία πρέπει να εκπονηθεί από τον υποβάλλοντα αυτή φοιτητή και να αποτελεί προϊόν πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας. Για το σκοπό αυτό, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υπογράφουν δήλωση περί μη προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας, η οποία προσαρτάται σε όλες τις υποβαλλόμενες διπλωματικές εργασίες. Η διπλωματική εργασία συγγράφεται στην ελληνική γλώσσα, ή την αγγλική με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς επιτροπής. Το έντυπο της «δήλωσης περί μη προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας» έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής.

6.6 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης.

6.7 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 1

Στα δύο εξάμηνα διδάσκονται συνολικώς έξι (6) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά, ενώ τα δυο (2) είναι μαθήματα επιλογής, τα οποία ο υποψήφιος επιλέγει από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων. Υποχρεωτική είναι και η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας.

1. Ειδίκευση «ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ»

Α’ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β’ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Εισαγωγή στο Λογιστικό Δίκαιο	10	Ειδικά θέματα Εταιρικού Δικαίου	10
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων	10	Συλλογικές Διαδικασίες	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)	
Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού	10	Εταιρική Διακυβέρνηση	10
Δίκαιο Διεθνούς Διαιτησίας	10	Διεθνής Πτώχευση	10
Ειδικά Θέματα Δικαίου Κεφαλαιαγοράς	10	Νομικό πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου	10
Δίκαιο Ευρεσιτεχνίας και Βιομηχανικών Σχεδίων	10	Κρατικές Ενισχύσεις	10
Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο	10		
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	30
		ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ECTS
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΣΥΝΟΛΟ			75

2. Ειδίκευση «ΑΫΛΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ»

Α’ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β’ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού	10	Δίκαιο Σημάτων και Διακριτικών Γνωρισμάτων	10
Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου του Ανταγωνισμού	10	Ανταγωνισμός και Ρύθμιση: Ενέργεια και Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)	
Δίκαιο Ευρεσιτεχνίας και Βιομηχανικών Σχεδίων	10	Συλλογικές Διαδικασίες	10
Δίκαιο Διεθνούς Διαιτησίας	10	Εναλλακτικές Μορφές Επίλυσης Διαφορών	10
Copyright Law	10	Διεθνής Πτώχευση	10
Law and Economics	10	Κρατικές Ενισχύσεις	10
		Νομικό Πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου	10
		Ενέργεια και Αστικό Δίκαιο	10
		International Economic Law of Business Transactions	10
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	30
		ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ECTS
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΣΥΝΟΛΟ			75

3. Ειδίκευση «ΝΑΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ»

Α’ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β’ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Ναύλωση - Θαλάσσια μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών	10	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Ναυτικού Δικαίου (κίνδυνοι θαλάσσιας αποστολής)	10
Επίλυση Ναυτικών Διαφορών - Ναυτική Διαιτησία	10	Δίκαιο Θαλάσσιας Ασφάλισης	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)	
Δίκαιο Χερσαίας και Εναέριας Μεταφοράς	10	Ανταγωνισμός και ρύθμιση: Ενέργεια και ηλεκτρονικές επικοινωνίες	10
Ναυτιλιακή Οικονομία και Ναυτιλιακή Χρηματοδότηση	10	Διεθνής Πτώχευση	10
Ειδικά Θέματα Δικαίου Κεφαλαιαγοράς	10	Ναυτεργατικό Δίκαιο	10
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων	10	Νομικό Πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου	10
Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	10	Κρατικές Ενισχύσεις	10
International & European Tax Law	10	Ποινική Δικονομία και ΕΣΔΑ - Θέματα Ευρωπαϊκού Ποινικού Δικονομικού Δικαίου	10
		Developments of English case law on Shipping	10
		International Economic Law of Business Transactions	10
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	30
		ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ECTS
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΣΥΝΟΛΟ			75

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2

Διδάσκονται συνολικώς εννέα (9) μαθήματα, εκ των οποίων τα τέσσερα (4) ορίζονται ως υποχρεωτικά, ενώ τα πέντε (5) είναι μαθήματα επιλογής. Όσον αφορά τα τρία (3) επιπλέον μαθήματα, που υποκαθιστούν τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας, και πιστώνονται έκαστο με πέντε (5) πιστωτικές μονάδες, ο υποψήφιος οφείλει να τα επιλέξει αποκλειστικά από τον προτεινόμενο για κάθε ειδίκευση κατάλογο μαθημάτων κατά το εαρινό εξάμηνο. Οι πιστωτικές μονάδες αυτών καταχωρούνται στο εαρινό εξάμηνο.

1. Ειδίκευση «ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ»

Α’ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β’ ΕΞΑΜΗΝΟ και ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Εισαγωγή στο Λογιστικό Δίκαιο	10	Ειδικά θέματα Εταιρικού Δικαίου	10
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων	10	Συλλογικές Διαδικασίες	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)	
Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού	10	Εταιρική Διακυβέρνηση	10
Δίκαιο Διεθνούς Διαιτησίας	10	Διεθνής Πτώχευση	10
Ειδικά Θέματα Δικαίου Κεφαλαιαγοράς	10	Νομικό πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου	10
Δίκαιο Ευρεσιτεχνίας και Βιομηχανικών Σχεδίων	10	Κρατικές Ενισχύσεις	10
Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο	10	ΣΥΝΟΛΟ 3 ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (υποκαθιστούν τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας) - καταχωρούνται στο εαρινό εξάμηνο	15
		Κατά το εαρινό εξάμηνο και τη θερινή περίοδο οι φοιτητές επιλεγούν ένα μάθημα ΥΕ το οποίο πιστώνεται με 10 ECTS και περιλαμβάνει την υποχρεωτική εκπόνηση ερευνητικής εργασίας. Επιπλέον, επιλέγουν 3 μαθήματα τα οποία πιστώνονται με 5 ECTS το καθένα. Στα μαθήματα αυτά δεν απαιτείται η παράλληλη εκπόνηση ερευνητικής εργασίας.	
ΣΥΝΟΛΟ			75

2. Ειδίκευση «ΑΫΛΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ»

Α’ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β’ ΕΞΑΜΗΝΟ και ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού	10	Δίκαιο Σημάτων και Διακριτικών Γνωρισμάτων	10
Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου του Ανταγωνισμού	10	Ανταγωνισμός και Ρύθμιση: Ενέργεια και Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)	
Δίκαιο Ευρεσιτεχνίας και Βιομηχανικών Σχεδίων	10	Συλλογικές Διαδικασίες	10
Δίκαιο Διεθνούς Διαιτησίας	10	Εναλλακτικές Μορφές Επίλυσης Διαφορών	10
Copyright Law	10	Διεθνής Πτώχευση	10
Law and Economics	10	Κρατικές Ενισχύσεις	10
		Νομικό Πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου	10

Α’ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β’ ΕΞΑΜΗΝΟ και ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
		Ενέργεια και Αστικό Δίκαιο	10
		International Economic Law of Business Transactions	10
		ΣΥΝΟΛΟ 3 ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (υποκαθιστούν τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας) - καταχωρούνται στο εαρινό εξάμηνο	15
		Κατά το εαρινό εξάμηνο και τη θερινή περίοδο οι φοιτητές επιλεγούν ένα μάθημα ΥΕ το οποίο πιστώνεται με 10 ECTS και περιλαμβάνει την υποχρεωτική εκπόνηση ερευνητικής εργασίας. Επιπλέον, επιλέγουν 3 μαθήματα τα οποία πιστώνονται με 5 ECTS το καθένα. Στα μαθήματα αυτά δεν απαιτείται η παράλληλη εκπόνηση ερευνητικής εργασίας.	
ΣΥΝΟΛΟ			75

3. Ειδίκευση «ΝΑΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ»

Α’ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β’ ΕΞΑΜΗΝΟ και ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Ναύλωση - Θαλάσσια μεταφορά Εμπορευμάτων και Επιβατών	10	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Ναυτικού Δικαίου (κίνδυνοι θαλάσσιας αποστολής)	10
Επίλυση Ναυτικών Διαφορών - Ναυτική Διαιτησία	10	Δίκαιο Θαλάσσιας Ασφάλισης	10
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα μάθημα)	
Ναυτιλιακή Οικονομία και Ναυτιλιακή Χρηματοδότηση	10	Ανταγωνισμός και ρύθμιση: Ενέργεια και ηλεκτρονικές επικοινωνίες	10
Δίκαιο Χερσαίας και Εναέριας Μεταφοράς	10	Διεθνής Πτώχευση	10
Ειδικά Θέματα Δικαίου Κεφαλαιαγοράς	10	Ναυτεργατικό Δίκαιο	10
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων	10	Νομικό Πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου	10
Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	10	Κρατικές Ενισχύσεις	10
International & European Tax Law	10	Ποινική Δικονομία και ΕΣΔΑ - Θέματα Ευρωπαϊκού Ποινικού Δικονομικού Δικαίου	10
		Developments of English case law on Shipping	10
		International Economic Law of Business Transactions	10
		ΣΥΝΟΛΟ 3 ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (υποκαθιστούν τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας) - καταχωρούνται στο εαρινό εξάμηνο	15
		Κατά το εαρινό εξάμηνο και τη θερινή περίοδο οι φοιτητές επιλεγούν ένα μάθημα ΥΕ το οποίο πιστώνεται με 10 ECTS και περιλαμβάνει την υποχρεωτική εκπόνηση ερευνητικής εργασίας. Επιπλέον, επιλέγουν 3 μαθήματα τα οποία πιστώνονται με 5 ECTS το καθένα. Στα μαθήματα αυτά δεν απαιτείται η παράλληλη εκπόνηση ερευνητικής εργασίας.	
		ΣΥΝΟΛΟ	75

Όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα διδάσκονται 3 (2ώρες +1φροντιστήριο) με το περιεχόμενο που εξειδικεύεται από τους διδάσκοντες καθηγητές στο Πρόγραμμα Σπουδών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Εισαγωγή στο Λογιστικό Δίκαιο. Το μάθημα αυτό είναι αφιερωμένο στο λογιστικό δίκαιο, έναν κλάδο δικαίου νέο στην Ελλάδα, αλλά γνωστό από δεκαετίες στις πιο προηγμένες νομικά και οικονομικά χώρες. Η γνώση του λογιστικού δικαίου και της λογιστικής είναι απολύτως απαραίτητη για κάθε νομικό όχι μόνο για να κατανοήσει σε βάθος την οικονομική οργάνωση των εταιριών, αλλά και για να μπορεί να «επικοινωνεί» με άνεση με τα οικονομικά στελέχη κάθε επιχείρησης και να κατανοεί καλύτερα τα οικονομικά γεγονότα, που σχετίζονται με την επιχείρηση. Το ελληνικό λογιστικό δίκαιο αναμορφώθηκε σε μεγάλο βαθμό με τον ν. 4308/2014, ο οποίος έθεσε τη νομική και λογιστική κοινότητα προ νέων προκλήσεων. Η διδασκαλία της λογιστικής σε νομικούς ενδείκνυται να γίνεται από νομικούς, καθώς οι λογιστές και οικονομολόγοι έχουν συνήθως μία πιο τεχνική προσέγγιση της λογιστικής και χρησιμοποιούν ακόμη και ορολογία μη εύκολα προσιτή σε νομικούς. Στόχος του μαθήματος δεν είναι ασφαλώς να καταστούν οι νομικοί λογιστές και να είναι σε θέση να συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις, αλλά να μπορούν να τις αναγιγνώσκουν, να τις κατανοούν, να τις ερμηνεύουν και γενικά να αντλούν στοιχεία για την κατάσταση της επιχείρησης. Το μάθημα στηρίζεται σε μικρές εισηγήσεις για τις επιμέρους θεματικές ενότητες από τους συμμετέχοντες με έντονο το στοιχείο της διδασκαλίας από τους διδάσκοντες λόγω της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου.

Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων. Το μάθημα εστιάζει στις συναλλαγές που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων. Εξετάζεται τόσο η τραπεζική χρηματοδότηση (π.χ. αλληλόχρεος λογαριασμός, κοινοπρακτικά δάνεια, εγγυοδοτικές συμβάσεις, κυμαινόμενο ενέχυρο, leasing, factoring, κ.λπ.), όσο και η χρηματοδότηση μέσα από μηχανισμούς της κεφαλαιαγοράς (π.χ. ομολογιακά δάνεια, warrants), καθώς και οι λεγόμενες εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης (π.χ. venture capital, private equity funds, alternative investment funds, crowd funding). Η διδασκαλία δίνει έμφαση στη μελέτη της νομολογίας και γίνεται με εβδομαδιαίες εισηγήσεις των διδασκόντων, παρουσιάσεις εργασιών από τους φοιτητές, πρακτικές ασκήσεις και επισκόπηση τυποποιημένων συμβάσεων που έχουν καθιερωθεί στις συναλλαγές.

Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού: Το μάθημα αναλύει νομικούς προβληματισμούς επί των εξής θεμάτων: Έννοια του ανταγωνισμού ως αντικειμένου έννομης προστασίας και δογματική θεμελίωση της πολιτικής ανταγωνισμού. Διεθνές δίκαιο ανταγωνισμού (εξωεδαφική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, διεθνείς συμφωνίες). Έλεγχος επιχειρηματικής συμπεριφοράς [εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού σε οριζόντιες (συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης, συμφωνίες παραγωγής, συμφωνίες προμήθειας, συμφωνίες εμπορίας, συμφωνίες τυποποίησης, ανταλλαγή πληροφοριών) και κάθετες συμφωνίες], καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης (πρακτικές παρεμποδιστικής και εκμεταλλευτικής κατάχρησης). Συμμετοχή του κράτους σε περιορισμούς του ανταγωνισμού (άρθ. 106 ΣΛΕΕ). Κανονισμοί Ομαδικής Απαλλαγής (Καν 330/2010, Καν 461/2010, Καν 267/2010, Καν 1217/2010, Καν 1218/2010, Καν 772/2010). Ανταγωνισμός και άυλα αγαθά [σχέση μεταξύ δικαίου άυλων αγαθών και δικαίου ανταγωνισμού, τα άυλα αγαθά στην ενωσιακή νομολογία (το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος, διάκριση μεταξύ υπόστασης και άσκησης δικαιώματος, ανάλωση δικαιώματος), συμφωνίες μεταφοράς τεχνολογίας, συμφωνίες παραχώρησης άδειας χρήσης σήματος, η εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (το παράδειγμα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης), η εφαρμογή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ (και 2 ν. 3959/2011) στα άυλα αγαθά]. Έλεγχος Συγκεντρώσεων (δικαιοδοσία, ουσιαστική αξιολόγηση συγκεντρώσεων, διαδικασία, διορθωτικά μέτρα, Καν 139/2004). Το σύστημα επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού σύμφωνα με τον Καν 1/2003 (το σύστημα της εκ του νόμου εξαίρεσης, σχέση μεταξύ ενωσιακού και εθνικού δικαίου ανταγωνισμού, εξουσίες και αποφάσεις των εθνικών αρχών ανταγωνισμού και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνεργασία μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού, διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού). Αστικές αξιώσεις για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού [η ενωσιακή νομολογία σχετικά με το δικαίωμα αποζημίωσης του ζημιωθέντος από παραβάσεις του δικαίου ανταγωνισμού, η Οδηγία 2014/104/ΕΕ σχετικά με ορισμένους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (προστατευτικός σκοπός, πεδίο εφαρμογής, ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση, αποκαταστατέα ζημία και υπολογισμός αυτής, πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία, αποδεικτική ισχύς αποφάσεων αρχών ανταγωνισμού, παραγραφή αποζημιωτικής αξίωσης, εις ολόκληρον ευθύνη.

Ειδικά Θέματα Δικαίου Κεφαλαιαγοράς. Έννοια και σκοποί του δικαίου της κεφαλαιαγοράς. Ιστορική αναδρομή: Το χρηματιστήριο: Από τη δημόσια υπηρεσία στην παροχή ιδιωτικών υπηρεσιών Τα χρηματοπιστωτικά μέσα. - Η διαπραγμάτευση των χρηματοπιστωτικών μέσων. - Οι χρηματοπιστωτικές αγορές- Η φύση του Δικαίου της Κεφαλαιαγοράς: Δημόσιο και ιδιωτικό δίκαιο της Κεφαλαιαγοράς. Δυσκολίες διάκρισης από το εταιρικό δίκαιο. - Πηγές του Δικαίου της Κεφαλαιαγοράς. Διαδικασία και προϋποθέσεις εισαγωγής σε ρυθ-

μιζόμενη αγορά. Δημόσια προσφορά. Η υποχρέωση δημοσίευσης ενημερωτικού δελτίου. Περιεχόμενο και έγκριση του ενημερωτικού δελτίου. Σύμβαση αναδοχής. Υποχρεώσεις και δικαιώματα των συμβαλλομένων μερών. Σχέση εκδότριας εταιρίας και αναδόχου. Σχέση αναδόχου και εγγραφόμενων. Ευθύνη αναδόχου. Η «εισηγμένη α.ε.». Γενικές διαφοροποιήσεις από το κοινό δίκαιο της α.ε. - Ειδικές οργανωτικές απαιτήσεις της εισηγμένης α.ε.. Απαιτήσεις πληροφόρησης και διαφάνειας. Υποχρεώσεις τακτικής και έκτακτης πληροφόρησης. Οι «επενδυτικές υπηρεσίες». Ποιοι τις παρέχουν. Επενδυτικές υπηρεσίες και δραστηριότητες και παρεπόμενες υπηρεσίες. Σημασία της διάκρισης. Ειδικά: η λήψη και διαβίβαση εντολών, η εκτέλεση εντολών για λογαριασμό πελατών, η διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, η διαχείριση χαρτοφυλακίων, η παροχή επενδυτικών συμβουλών. Κατηγοριοποίηση των επενδυτών. Υποχρεώσεις επαγγελματικής συμπεριφοράς κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών. Έλεγχος καταλληλότητας και συμβατότητας (MiFiD II). Product Governance. Αστική προστασία του επενδυτή κατά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών. ΑΕΠΕΥ. Οργανωτικές απαιτήσεις, συγκρούσεις συμφερόντων. Ενδεικτικά παραδείγματα καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων. Κατάχρηση Αγοράς. Μορφές Κατάχρησης: - Απαγόρευση κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών. Τι είναι η προνομιακή πληροφορία. Τι συνιστά κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών. Το υποκείμενο της απαγόρευσης. Υποχρέωση γνωστοποίησης προνομιακών πληροφοριών. - Χειραγώγηση αγοράς. Τι είναι η χειραγώγηση αγοράς. Επιμέρους κατηγορίες και ενδεικτικά παραδείγματα. Αποδεκτές πρακτικές της αγοράς. Κυρώσεις. Υποχρεώσεις αναλυτών. Κυρώσεις. Μεταβίβαση, διακανονισμός και εκκαθάριση κινητών αξιών (μεταβίβαση άυλων τίτλων, παθολογία στην εκκαθάριση, εξωχρηματιστηριακή μεταβίβαση. Δημόσιες προτάσεις (Δ.Π). Η λειτουργία των Δ.Π. - Τα εμπλεκόμενα συμφέροντα. - Οι ευρωπαϊκές εργασίες για τη ρύθμιση των Δ.Π. και ο ν. 3461/2006. - Η διαδικασία της προαιρετικής Δ.Π. - Μέσα άμυνας της εταιρίας και μέτρα προστασίας των μετόχων. - Το ζήτημα της υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης. - Δικαιώματα εξαγοράς (“sell-out”) και εξόδου μετόχων (“squeeze-out”). Delisting.

Ειδικά θέματα Εταιρικού Δικαίου. Το μάθημα αυτό συνιστά εμβάθυνση στο εταιρικό δίκαιο, το οποίο αποτελεί βασικό μάθημα σε προπτυχιακό επίπεδο. Ενόψει του ότι θεωρείται δεδομένη η γνώση του βασικού κορμού του εταιρικού δικαίου, στο μάθημα αυτό, που έχει τη μορφή σεμιναρίου, επιλέγονται κάθε χρόνο θέματα από το σύγχρονο εταιρικό δίκαιο με προσπάθεια πάντοτε να υπάρχει κάποιος κοινός παρονομαστή αυτών χωρίς να λείπουν και θέματα περισσότερο δογματικά γύρω από τη λειτουργία των νομικών προσώπων (η θεματολογία διαφέρει κάθε χρόνο). Έμφαση δίδεται στο δίκαιο της ανώνυμης εταιρίας χωρίς να λείπουν και θέματα από τις προσωπικές εμπορικές εταιρίες.

Συλλογικές Διαδικασίες. Η θεματική του υποχρεωτικού μαθήματος «Συλλογικές Διαδικασίες» σχετίζεται με το -«αποδραματοποιημένο» πλέον- πραγματικό της αφερεγγυότητας, ως παθολογίας της εμπορικής δραστηριότητας, προκαλούμενο από τη γενική αδυναμία πληρωμής του οφειλέτη εμπόρου, με συνέπειες που διαχέονται σε συμβληθέντες και μη συμβληθέντες με τον έμπορο τρίτους, αλλά και στην αγορά. Η ύλη του μαθήματος αντλείται πλέον αποκλειστικά από τις ρυθμίσεις του ν. 4738/2020, που έχει αντικαταστήσει τον Πτωχευτικό Κώδικα και τον ν. 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα. Η γενικότητα της αδυναμίας πληρωμών του οφειλέτη δικαιολογεί τον συλλογικό χαρακτήρα των διαδικασιών που προβλέπει ο νομοθέτης - διαδικασιών δηλαδή που κατατείνουν εναλλακτικώς είτε στην εκκαθάριση της πτωχευτικής περιουσίας, είτε στην διατήρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του αφερέγγυου οφειλέτη, στα χέρια του τελευταίου ή στα χέρια τρίτου που την αναλαμβάνει. Σε κάθε περίπτωση σκοπός των ρυθμίσεων παραμένει η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών. Η ύλη του μαθήματος καταστρώνεται κατ’ αντιστοιχία προς τα στάδια των συλλογικών διαδικασιών (έναρξη των διαδικασιών, προϋποθέσεις και συνέπειες αυτής, εργασίες και περάτωση των διαδικασιών, προϋποθέσεις επανένταξης του οφειλέτη στην ομαλότητα και στη συναλλακτική ζωή). Ειδική μνεία γίνεται στα όργανα των διαδικασιών (ιδίως στον σύνδικο, στα έργα και τις ευθύνες του), όπως και στις κατ’ ιδίαν νομοθετικές διατάξεις που παραπληρωματικά κατατείνουν στην πραγμάτωση του στόχου των διαδικασιών (λχ επαύξηση του ενεργητικού της πτώχευσης δια μέσου του θεσμού της πτωχευτικής ανάκλησης, προσωρινή προστασία της πτωχευτικής περιουσίας έναντι ατομικών καταδιωκτικών μέτρων κοκ). Θίγονται επίσης ζητήματα ευθύνης διοικητών κεφαλαιουχικών εταιριών εξαιτίας δόλιων ή απερίσκεπτων συμπεριφορών που προκαλούν ή επιτείνουν την αφερεγγυότητα. Τέλος, για λόγους πληρότητας, αφιερώνεται ένα μέρος της θεματολογίας στην αντιμετώπιση 14 της αστικής αφερεγγυότητας με παρουσίαση, εκ μέρους των διδασκόντων, των ρυθμίσεων για τους ευάλωτους οφειλέτες. Από το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 υιοθετήθηκε μια νέα διδακτική προσέγγιση στο μάθημα, που στηρίζεται σε «μείγμα» εισηγήσεων των διδασκόντων, των φοιτητών, δικαστών και μελών ΔΕΠ που συνεπικουρούν στην παράδοση ειδικών αντικειμένων (πολιτική δικονομία, εργατικό δίκαιο), αλλά και στελεχών της δημόσιας διοίκησης που συντέλεσαν στη διαμόρφωση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Επισημαίνεται ότι η αντιμετώπιση και η ρύθμιση της διασυνοριακής

αφερεγγυότητας, ενδοκοινοτικής και διεθνούς, περιλαμβάνεται πλέον στην ύλη του μαθήματος επιλογής του ΠΜΣ «Διεθνείς Πτωχεύσεις», για την αποτελεσματικότερη κατανόηση της οποίας είναι σκόπιμη η προηγούμενη παρακολούθηση του μαθήματος «Συλλογικές Διαδικασίες».

Εταιρική Διακυβέρνηση. Σκοπός του μαθήματος είναι η εξέταση και ανάλυση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης (Ε.Δ.) με επίκεντρο την εισηγμένη εταιρεία, στην οποία κατεξοχήν εφαρμόζονται. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστεί, ειδικότερα, η βασική θεματολογία των κανόνων της Ε.Δ., η φύση των κανόνων της και ορισμένα ειδικά θέματα. Μεταξύ άλλων, θα απασχολήσουν οι κανόνες για το διοικητικό συμβούλιο (ΔΣ) και τη διάκριση των μελών του σε εκτελεστικά, μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, η έννοια και η σημασία της διάκρισης. Θα εξεταστούν επίσης οι κανόνες Ε.Δ. για τους μετόχους, τα δικαιώματά τους και τα μέτρα που λαμβάνονται για την ενίσχυση του διαλόγου ΔΣ και μετόχων. Σημαντική στο πλαίσιο της Ε.Δ. είναι η έκθεση διαχείρισης του ΔΣ, η «δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης» και η αρχή «συμμόρφωση ή εξήγηση». Τέλος, ο εσωτερικός έλεγχος, η διαχείριση κινδύνων και οι πολιτικές αποδοχών αποτελούν τρεις τομείς στους οποίους η Ε.Δ. διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο.

Διεθνής Πτώχευση. Το μάθημα επιλογής: «Διεθνείς πτωχεύσεις» φιλοδοξεί να εισαγάγει τον μεταπτυχιακό φοιτητή στα σύνθετα ζητήματα που τίθενται κατά την κήρυξη (διεθνής δικαιοδοσία δικαστηρίων), την αναγνώριση (και την πολλαπλασιαστική ενέργειά της), την ανάπτυξη και περάτωση (εφαρμοστέο δίκαιο και εξαιρέσεις) των διαδικασιών αφερεγγυότητας, οι οποίες φέρουν το στοιχείο της διασυνοριακότητας. Μία πτώχευση είναι διασυνοριακή είτε διότι ο οφειλέτης ή πιστωτές του είναι αλλοδαποί, είτε διότι απαιτήσεις έχει συμφωνηθεί ότι θα διέπονται από αλλοδαπό δίκαιο, είτε -συνηθέστερα- διότι η πτωχευτική περιουσία είναι διάσπαρτη στο έδαφος περισσοτέρων του ενός κρατών. Κύρια νομοθετικά κείμενα που διέπουν 15 τις διασυνοριακές πτωχεύσεις είναι α) ο κανονισμός 1346/2000 που ισχύει από το 2002 και ο κανονισμός 848/2015, που θα τον αντικαταστήσει από τον Ιούλιο 2017, περί των ενδοκοινοτικών διασυνοριακών διαδικασιών αφερεγγυότητας - αμφότεροι διεπόμενοι από την λογική της αμοιβαίας κοινοτικής εμπιστοσύνης- και β) ο ν. 3858/2010 για την (εξωκοινοτικώς) διασυνοριακή αφερεγγυότητα, δυνάμει του οποίου μεταγράφηκε στο ελληνικό δίκαιο ο πρότυπος νόμος της Uncitral του έτους 1997. Έμφαση θα δοθεί στις ρυθμίσεις του ισχύοντος (ακόμη) κανονισμού 1346 σε συσχετισμό και σε σύγκριση με εκείνες του νέου κανονισμού 848 που θα τον διαδεχθεί, ιδίως σε θέματα πεδίου εφαρμογής και εντοπισμού του κέντρου κυρίων συμφερόντων ενός (φυσικού ή νομικού) προσώπου, δευτερευουσών διαδικασιών αφερεγγυότητας και συντονισμού τους προς την κύρια διαδικασία, καθεστώτος δημοσιότητας των διαδικασιών, κυρίας και δευτερευουσών, προστασίας των ενέγγυων δανειστών, καθώς και στο καινοφανές ζήτημα της διασυνοριακής πτώχευσης ομίλου εταιριών. Η εξέταση των ρυθμίσεων του ν. 3858 για την διεθνή (εξωκοινοτική) πτώχευση ομοίως θα γίνει σε συσχετισμό (κυριολεκτικότερα: σε αντιδιαστολή) προς τις ρυθμίσεις των κοινοτικών κανονισμών. Θα δοθεί έτσι η ευκαιρία στον μεταπτυχιακό φοιτητή να αντιληφθεί αν και σε ποιο βαθμό διαφοροποιείται η τύχη του πτωχευτικού πιστωτή ανάλογα με το αν η πτώχευση του οφειλέτη χαρακτηρίζεται ως κοινοτική ή διεθνής (στην τελευταία περίπτωση με παραδείγματα από το αμερικανικό δίκαιο, το οποίο έχει επίσης υιοθετήσει τον πρότυπο νόμο της Uncitral). Στο περιεχόμενο του μαθήματος ανήκει, ως ιδιαίτερη πτυχή της διασυνοριακής πτώχευσης με μεγάλο πρακτικό ενδιαφέρον, το ζήτημα της ρυθμιστικής σύγκρουσης με άλλα νομικά συστήματα διεθνούς χαρακτήρα. Τέτοιο χαρακτηριστικό παράδειγμα με αυξανόμενο ρυθμό εμφάνισης στην πράξη, αποτελεί η διεθνής πτώχευσης ναυτιλιακών επιχειρήσεων και η συνακόλουθη σύγκρουση κανόνων ναυτικού και πτωχευτικού δικαίου (π.χ. τύχη της κατάσχεσης πλοίου, προτιμώμενης υποθήκης, κεφαλαίων περιορισμού). Εξίσου ενδιαφέρουσα είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ κανόνων διεθνούς πτώχευσης και διεθνούς διαιτησίας.

Νομικό πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου. Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές που θέλουν να αποκτήσουν εμπειρία σε νομικά ζητήματα εισαγωγών και εξαγωγών. Αντικείμενο του μαθήματος είναι τα νομικά ζητήματα του ιδιωτικού δικαίου που σχετίζονται με την οικονομική δραστηριότητα της εισαγωγής ή/και εξαγωγής εμπορευμάτων. Τα ζητήματα αυτά σχετίζονται με τη διεθνή εμπορική πώληση, τη σύμβαση μεταφοράς εμπορευμάτων (θαλάσσια, χερσαία, κ.λπ.) και την τραπεζική χρηματοδότηση των εισαγωγών και των εξαγωγών, κυρίως μέσα από τους μηχανισμούς της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης και της χρήσης εγγυητικών επιστολών στο διεθνές εμπόριο. Η βασική ιδιαιτερότητα της διεθνούς εμπορικής πώλησης είναι ότι ο πωλητής βαρύνεται με υποχρεώσεις τόσο σε σχέση με την ποσότητα, ποιότητα και κατάσταση των πωλούμενων εμπορευμάτων, όσο και σε σχέση με τα φορτωτικά και λοιπά έγγραφα (π.χ. ασφαλιστήριο) που συνοδεύουν τα εμπορεύματα. Εξετάζονται οι υποχρεώσεις αυτές σε σχέση με τα εμπορεύματα και τα έγγραφα που τα συνοδεύουν. Εξετάζεται επίσης οι λειτουργίες της φορτωτικής. Η φορτωτική έχει λειτουργία συμβατική (δηλ. ενσωματώνει τη σύμβαση μεταφοράς), αποδεικτική (δηλ. αποδεικνύει την ποσότητα, ποιότητα και κατάσταση των εμπορευμάτων κατά τη φόρτωση), μεταβιβαστική (δηλ. με τη μεταβίβασή της μεταβιβάζεται η νομή και η κυριότητα

στα εμπορεύματα) και νομιμοποιητική (δηλ. νομιμοποιεί ενεργητικά το νόμιμο κάτοχό της να ασκήσει αγωγή κατά του μεταφορέα για τυχόν απώλεια ή βλάβη των εμπορευμάτων). Εξετάζεται επίσης η τραπεζική ενέγγυος πίστωση και η εγγυητική επιστολή ως μηχανισμοί χρηματοδότησης και ως μηχανισμοί διασφάλισης των μερών στη διεθνή πώληση σε σχέση τόσο με την καταβολή του τιμήματος της πώλησης όσο και με την παράδοση εμπορευμάτων στην ποσότητα, ποιότητα και κατάσταση που συμφωνήθηκε. Για πολλά από αυτά τα ζητήματα το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο έχει εκδώσει προδιατυπωμένους γενικούς όρους που τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να υιοθετήσουν συμβατικά. Εξετάζονται αυτοί οι γενικοί όροι του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου και ιδίως οι INCOTERMS για τη διεθνή πώληση και τα Uniform Customs and Practice for Documentary Credits για την τραπεζική ενέγγυο πίστωση. Η διδασκαλία δίνει έμφαση στη νομολογία των δικαστηρίων και περιλαμβάνει τόσο εβδομαδιαίες εισηγήσεις από τους διδάσκοντες όσο και πρακτικές ασκήσεις, καθώς και επισκόπηση υποδειγμάτων από τυποποιημένες συμβάσεις που χρησιμοποιούνται στο διεθνές εμπόριο.

Κρατικές Ενισχύσεις. Το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, ως ειδικότερη κατηγορία του ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού, εξετάζει τη νομιμότητα της χρηματοδότησης που τα κράτη μέλη χορηγούν στις επιχειρήσεις, υπό το πρίσμα των σχετικών άρθρων της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 107-109 της ΣΛΕΕ). Σε επίπεδο ουσιαστικών διατάξεων, αφενός εξετάζονται τα συνθετικά στοιχεία της κρατικής ενίσχυσης, η οποία καταρχήν απαγορεύεται (παρ. 1 του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ), αφετέρου αναλύονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια τέτοια κρατική χρηματοδότηση μπορεί, κατ’ εξαίρεση, να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά και να επιτραπεί η χορήγησή της στη δικαιούχο επιχείρηση (παρ. 2 και 3 του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ). Σε επίπεδο δικονομικών/διαδικαστικών διατάξεων, αναλύεται η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν τα κράτη μέλη και οι επιχειρήσεις ενώπιον της Επιτροπής, ως καταρχήν αρμόδια να ελέγξει τη νομιμότητα των κρατικών ενισχυτικών μέτρων. Παράλληλα, παρουσιάζονται τα νομικά εργαλεία (ευρωπαϊκοί κανονισμοί και αποφάσεις) που στόχο έχουν την αποκέντρωση του ελέγχου και τη μεταβίβαση της σχετικής ελεγκτικής αρμοδιότητας στις εθνικές διοικητικές και δικαστικές αρχές. Τέλος, εξετάζονται οι όροι και η διαδικασία ανάκτησης της παρανόμως χορηγηθείσας ενίσχυσης από τη δικαιούχο επιχείρησης, για την οποία αρμόδια είναι τα κράτη μέλη και τα εθνικά δικαστήρια. Η διδασκαλία δίνει έμφαση στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εθνικών δικαστηρίων καθώς και στην πρακτική της Επιτροπής ενώ γίνεται με εβδομαδιαίες εισηγήσεις των διδασκουσών και παρουσιάσεις εργασιών από τους φοιτητές.

Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού. Το μάθημα αναλύει νομικούς προβληματισμούς επί των εξής θεμάτων: Έννοια του ανταγωνισμού ως αντικειμένου έννομης προστασίας και δογματική θεμελίωση της πολιτικής ανταγωνισμού. Διεθνές δίκαιο ανταγωνισμού (εξωεδαφική εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, διεθνείς συμφωνίες). Έλεγχος επιχειρηματικής συμπεριφοράς [εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού σε οριζόντιες (συμφωνίες έρευνας και ανάπτυξης, συμφωνίες παραγωγής, συμφωνίες προμήθειας, συμφωνίες εμπορίας, συμφωνίες τυποποίησης, ανταλλαγή πληροφοριών) και κάθετες συμφωνίες], καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης (πρακτικές παρεμποδιστικής και εκμεταλλευτικής κατάχρησης). Συμμετοχή του κράτους σε περιορισμούς του ανταγωνισμού (άρθ. 106 ΣΛΕΕ). Κανονισμοί Ομαδικής Απαλλαγής (Καν 330/2010, Καν 461/2010, Καν 267/2010, Καν 1217/2010, Καν 1218/2010, Καν 772/2010). Ανταγωνισμός και άυλα αγαθά [σχέση μεταξύ δικαίου άυλων αγαθών και δικαίου ανταγωνισμού, τα άυλα αγαθά στην ενωσιακή νομολογία (το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος, διάκριση μεταξύ υπόστασης και άσκησης δικαιώματος, ανάλωση δικαιώματος), συμφωνίες μεταφοράς τεχνολογίας, συμφωνίες παραχώρησης άδειας χρήσης σήματος, η εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (το παράδειγμα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης), η εφαρμογή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ (και 2 ν. 3959/2011) στα άυλα αγαθά]. Έλεγχος Συγκεντρώσεων (δικαιοδοσία, ουσιαστική αξιολόγηση συγκεντρώσεων, διαδικασία, διορθωτικά μέτρα, Καν 139/2004). Το σύστημα επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού σύμφωνα με τον Καν 1/2003 (το σύστημα της εκ του νόμου εξαίρεσης, σχέση μεταξύ ενωσιακού και εθνικού δικαίου ανταγωνισμού, εξουσίες και αποφάσεις των εθνικών αρχών ανταγωνισμού και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνεργασία μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού, διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού). Αστικές αξιώσεις για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού [η ενωσιακή νομολογία σχετικά με το δικαίωμα αποζημίωσης του ζημιωθέντος από παραβάσεις του δικαίου ανταγωνισμού, η Οδηγία 2014/104/ΕΕ σχετικά με ορισμένους κανόνες που διέπουν τις αγωγές αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου ανταγωνισμού των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (προστατευτικός σκοπός, πεδίο εφαρμογής, ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση, αποκαταστατέα ζημία και υπολογισμός αυτής, πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία, αποδεικτική ισχύς αποφάσεων αρχών ανταγωνισμού, παραγραφή αποζημιωτικής αξίωσης, εις ολόκληρον ευθύνη περισσότερων επιχειρήσεων και εσωτερική κατανομή της ευθύνης, συλλογικές αγωγές αποζημίωσης)].

Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου του Ανταγωνισμού. Σκοπός του παρόντος μαθήματος του ΠΜΣ είναι να συμβάλλει στην εξοικείωση των φοιτητών που έχουν επιλέξει την κατεύθυνση «Αυλα αγαθά και ανταγωνισμός» με θεμελιώδεις έννοιες της Οικονομικής Επιστήμης, απαραίτητες για την κατανόηση των ρυθμίσεων του Δικαίου του Ανταγωνισμού και της πρακτικής των αρχών ανταγωνισμού, που ήδη αποτελούν αντικείμενο του μαθήματος «Δίκαιο του Ανταγωνισμού». Οι έννοιες αυτές υφέρπουν του συνολικού φάσματος της ύλης του Δικαίου του Ανταγωνισμού και της ανάλυσης των τριών κύριων πυλώνων αυτής (συμπράξεις, κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, έλεγχος συγκεντρώσεων). Απαραίτητες για την κατανόηση των φοιτητών είναι βασικές αρχές της μικροοικονομικής όπως η προσφορά, η ζήτηση και η ισορροπία, τα έσοδα και το πλεόνασμα των καταναλωτών, και η ελαστικότητα της ζήτησης· τα οικονομικά του κόστους και η έννοια των οικονομιών κλίμακος και φάσματος· η μεγιστοποίηση του κέρδους και η έννοια της αποτελεσματικότητας και της συνολικής ευημερίας του καταναλωτή, ως πρωταρχικού στόχου που επιδιώκει η τρέχουσα πολιτική ανταγωνισμού· τα αρχέτυπα δομής της αγοράς (ανταγωνισμός, μονοπώλιο, ολιγοπώλιο, μονοψώνιο), και τα συναφή ζητήματα συμμόρφωσης με τους κανόνων ανταγωνισμού που αυτά γεννούν· οι παράμετροι που συνεκτιμώνται για τον ορισμό της σχετικής αγοράς, με βάση τον οποίο αναλύεται η οικονομική ισχύς των επιχειρήσεων και η διάρθρωση της αγοράς· ειδικές περιπτώσεις διάρθρωσης της αγοράς (μεταγορές, δίκτυα δύο όψεων, κ.λπ.). Τέλος ειδική μνεία γίνεται στο ζήτημα της ισχύος ως προαπαιτούμενου της κατάφασης δεσπόζουσας θέσης, και στην οικονομική ανάλυση του φαινομένου των συμπράξεων, ιδίως υπό το πρίσμα των κινήτρων για συμπαιγνία και της παραγόντων που ευνοούν τη μακροημέρευση των αντι-ανταγωνιστικών συμπαιγνιακών σχημάτων. Η ύλη του μαθήματος επικεντρώνεται μεν στην οικονομική ανάλυση, η τελευταία όμως λειτουργεί παράλληλα και ως υπόβαθρο της αξιολόγησης επιλεγμένων νομικών κανόνων και νομολογιακών προσεγγίσεων, με παραδείγματα από την ελληνική και την ενωσιακή πρακτική.

Δίκαιο Ευρεσιτεχνίας και Βιομηχανικών Σχεδίων. Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα νομικά ζητήματα του δικαίου των ευρεσιτεχνιών (κυρίως με βάση τη Διεθνή Σύμβαση του Μονάχου για το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας) και των Βιομηχανικών Σχεδίων. Το μάθημα εστιάζει στα κύρια ζητήματα του δικαίου των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των βιομηχανικών σχεδίων. Επικεντρώνεται στη Διεθνή Σύμβαση του Μονάχου για το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας και τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για το βιομηχανικό σχέδιο, αλλά και στην ελληνική νομοθεσία για τα ίδια ζητήματα. Η διδασκαλία ακολουθεί μια προσέγγιση που είναι τόσο θεωρητική όσο και πρακτική, με έμφαση στη νομολογία από διάφορες δικαιοδοσίες, το Δικαστήριο ΕΕ και τις Επιτροπές Προσφυγών του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Εξετάζονται, επίσης, οι κυριότερες αποφάσεις για το δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και το δίκαιο των βιομηχανικών σχεδίων του Ανώτατου Δικαστηρίου των ΗΠΑ. Στη διάρκεια του μαθήματος γίνεται εκτεταμένη χρήση εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας. και επικεντρώνεται σε συγκριτικές πτυχές του ευρωπαϊκού και του αμερικανικού δικαίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Τα θέματα που εξετάζονται περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: (α) Ιστορικές, φιλοσοφικές και οικονομικές πτυχές των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των βιομηχανικών σχεδίων. (β) Δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Τι μπορεί και τι δεν μπορεί να καταχωρηθεί ως δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. (γ) Ουσιαστικά προαπαιτούμενα για την καταχώριση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Καινοτομία, εφευρετικό ύψος και βιομηχανική εφαρμογή. (δ) Διαδικαστικές πτυχές της καταχώρισης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. (ε) Προσβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας και εύρος προστασίας του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. (στ) Άμυνα κατά της αγωγής για προσβολή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. (ζ) Αξίωσεις επί προσβολής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. (η) Χρονική προτεραιότητα στο δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. (i) Ακυρότητα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας - λόγοι και διαδικασία. (ι) Εκχώρηση και αδειοδότηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. (ια) Διεκδίκηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας (ιβ) Εφευρέσεις εργαζομένων (ιβ) Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και οι εθνικές δικαιοδοσίες. (ιβ) Διεθνείς συμβάσεις για το δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας: Η Σύμβαση των Παρισίων. Η συμφωνία TRIPS. - Τα ίδια ζητήματα εξετάζονται και για το βιομηχανικό σχέδιο.

Δίκαιο Σημάτων και Διακριτικών Γνωρισμάτων: Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το Ελληνικό και Ευρωπαϊκό δίκαιο των εμπορικών σημάτων και των διακριτικών γνωρισμάτων. Το μάθημα επιχειρεί μια συγκριτική ανάλυση του δικαίου και της νομολογίας για τα εμπορικά σήματα και τα μη καταχωρημένα διακριτικά γνωρίσματα στην ΕΕ και τις ΗΠΑ. Δίνεται έμφαση στο Ευρωπαϊκό σήμα και τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ. Μελετώνται, ακόμα, οι σημαντικότερες αποφάσεις του Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου των ΗΠΑ για τα σήματα. Εξετάζονται οι διεθνείς συμβάσεις για τα σήματα, όπως η Σύμβαση Παρισίων, το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης για το διεθνές σήμα και το Πρωτόκολλο TRIPS. Ειδικότερα, το μάθημα καλύπτει τα ακόλουθα θέματα: (α) Έννοια και λειτουργίες (νομικές και οικονομικές) των εμπορικών σημάτων (β) Καταχώρηση εμπορικών σημάτων και ποια σήματα δεν είναι επιλέξιμα για καταχώριση. (γ) Προσβολή

εμπορικών σημάτων: (i) κίνδυνος σύγχυσης, (ii) προσβολή της φήμης, (iii) παράλληλες εισαγωγές και εξάντληση του δικαιώματος (δ) Περιορισμός του δικαιώματος στο σήμα (ε) Αξιώσεις άρσης και παράλειψης επί προσβολής δικαιώματος στο σήμα (στ) Ειδικά η αξίωση αποζημίωσης επί προσβολής δικαιώματος στο σήμα (ζ) Συγκριτική διαφήμιση και εμπορικά σήματα (η) Domain names και εμπορικά σήματα, (θ) Ανακοπή κατά εμπορικού σήματος, (ι) Ακυρότητα εμπορικού σήματος, (ια) Η απόδειξης χρήσης, (ιβ) Μη καταχωρισμένα διακριτικά γνωρίσματα, (ιγ) Το Ευρωπαϊκό εμπορικό σήμα, (ιδ) Η διεθνής σύμβαση Παρισίων, (ιε) το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης για το διεθνές σήμα, (ιστ) Το Πρωτόκολλο TRIPS, (ιζ) οικονομική ανάλυση του δικαίου για τα εμπορικά σήματα. Στη διάρκεια του μαθήματος γίνεται εκτεταμένη χρήση εκπαιδευτικού υλικού που έχει αναπτυχθεί από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας (EUIPO).

Ανταγωνισμός και Ρύθμιση: τα παραδείγματα της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών. Το μάθημα περιλαμβάνει στην θεματολογία του ζητήματα ρύθμισης και ανταγωνισμού. Ειδικότερα, εξετάζεται η σχέση ρύθμισης και ανταγωνισμού και οι συνέπειες της υπερβολικής ρύθμισης. Περαιτέρω, εξετάζονται ζητήματα ρύθμισης στις αγορές δικτύου, καθώς και τα χαρακτηριστικά των αγορών δικτύου (φυσικό μονοπώλιο, εμπόδια εισόδου, οικονομίες κλίμακας και φάσματος, μη ανακτήσιμα κόστη). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην μετάβαση από τη θεωρία του φυσικού μονοπωλίου στην απελευθέρωση και το άνοιγμα των αγορών. Εξετάζονται οι θεωρίες των διεκδικήσιμων αγορών (contestable markets) και των βασικών διευκολύνσεων (essential facilities doctrine), καθώς και η σχέση μεταξύ ενδοδικτυακού και διαδικτυακού ανταγωνισμού. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του μαθήματος, εξετάζεται η ρύθμιση και η απορρύθμιση ειδικά στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (και των ηλεκτρονικών επικοινωνιών) και της ενέργειας. Αναλύεται τόσο το ενωσιακό ρυθμιστικό πλαίσιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (η πρώτη φάση απελευθέρωσης και εναρμόνισης, το ρυθμιστικό πλαίσιο του 2002, το ρυθμιστικό πλαίσιο του 2009) όσο και η απελευθέρωση των αγορών ενέργειας και αερίου. Ερευνάται η σχέση της ex ante ρύθμισης με την ex post εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού, καθώς και ο τρόπος κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ Αρχής Ανταγωνισμού και Ρυθμιστικής Αρχής (ΕΕΤΤ και ΡΑΕ). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και σε ζητήματα συμβάσεων στο δίκαιο της ενέργειας. Το μάθημα επικεντρώνεται περαιτέρω σε παραδείγματα εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού (απαγόρευσης συμπράξεων, καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης και ελέγχου συγκεντρώσεων) στην αγορά τόσο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών όσο και της ενέργειας. Τέλος, στην θεματική του μαθήματος περιλαμβάνονται και θέματα δικαίου ανταγωνισμού και ρύθμισης στην ψηφιακή οικονομία (πλατφόρμες, gatekeepers, αλγόριθμοι, blockchain τεχνολογία). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και στην ρύθμιση της ψηφιακής αγοράς σε ενωσιακό επίπεδο (New competition Tool, Digital Markets Act, Digital Services Act, Platforms to Business (P2B).

Συλλογικές Διαδικασίες: Η θεματική του υποχρεωτικού μαθήματος «Συλλογικές Διαδικασίες» σχετίζεται με το -«αποδραματοποιημένο» πλέον- πραγματικό της αφερεγγυότητας, ως παθολογίας της εμπορικής δραστηριότητας, προκαλούμενο από τη γενική αδυναμία πληρωμής του οφειλέτη εμπόρου, με συνέπειες που διαχέονται σε συμβληθέντες και μη συμβληθέντες με τον έμπορο τρίτους, αλλά και στην αγορά. Η ύλη του μαθήματος αντλείται πλέον αποκλειστικά από τις ρυθμίσεις του ν. 4738/2020, που έχει αντικαταστήσει τον Πτωχευτικό Κώδικα και τον ν. 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα. Η γενικότητα της αδυναμίας πληρωμών του οφειλέτη δικαιολογεί τον συλλογικό χαρακτήρα των διαδικασιών που προβλέπει ο νομοθέτης - διαδικασιών δηλαδή που κατατείνουν εναλλακτικώς είτε στην εκκαθάριση της πτωχευτικής περιουσίας, είτε στην διατήρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του αφερέγγυου οφειλέτη, στα χέρια του τελευταίου ή στα χέρια τρίτου που την αναλαμβάνει. Σε κάθε περίπτωση σκοπός των ρυθμίσεων παραμένει η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών. Η ύλη του μαθήματος καταστρώνεται κατ’ αντιστοιχία προς τα στάδια των συλλογικών διαδικασιών (έναρξη των διαδικασιών, προϋποθέσεις και συνέπειες αυτής, εργασίες και περάτωση των διαδικασιών, προϋποθέσεις επανένταξης του οφειλέτη στην ομαλότητα και στη συναλλακτική ζωή). Ειδική μνεία γίνεται στα όργανα των διαδικασιών (ιδίως στον σύνδικο, στα έργα και τις ευθύνες του), όπως και στις κατ’ ιδίαν νομοθετικές διατάξεις που παραπληρωματικά κατατείνουν στην πραγμάτωση του στόχου των διαδικασιών (λχ επαύξηση του ενεργητικού της πτώχευσης δια μέσου του θεσμού της πτωχευτικής ανάκλησης, προσωρινή προστασία της πτωχευτικής περιουσίας έναντι ατομικών καταδιωκτικών μέτρων κοκ). Θίγονται επίσης ζητήματα ευθύνης διοικητών κεφαλαιουχικών εταιριών εξαιτίας δόλιων ή απερίσκεπτων συμπεριφορών που προκαλούν ή επιτείνουν την αφερεγγυότητα.

Διεθνής Πτώχευση: Το μάθημα επιλογής: «Διεθνείς πτωχεύσεις» φιλοδοξεί να εισαγάγει τον μεταπτυχιακό φοιτητή στα σύνθετα ζητήματα που τίθενται κατά την κήρυξη (διεθνής δικαιοδοσία δικαστηρίων), την αναγνώριση (και την πολλαπλασιαστική ενέργειά της), την ανάπτυξη και περάτωση (εφαρμοστέο δίκαιο και εξαιρέσεις) των διαδικασιών αφερεγγυότητας, οι οποίες φέρουν το στοιχείο της διασυνοριακότητας. Μία πτώχευση είναι διασυνοριακή είτε διότι ο οφειλέτης ή πιστωτές του είναι αλλοδαποί, είτε διότι απαιτήσεις έχει

συμφωνηθεί ότι θα διέπονται από αλλοδαπό δίκαιο, είτε -συνηθέστερα- διότι η πτωχευτική περιουσία είναι διάσπαρτη στο έδαφος περισσοτέρων του ενός κρατών. Κύρια νομοθετικά κείμενα που διέπουν τις διασυνοριακές πτωχεύσεις είναι α) ο κανονισμός 1346/2000 που ισχύει από το 2002 και ο κανονισμός 848/2015, που θα τον αντικαταστήσει από τον Ιούλιο 2017, περί των ενδοκοινοτικών διασυνοριακών διαδικασιών αφερεγγυότητας - αμφότεροι διεπόμενοι από την λογική της αμοιβαίας κοινοτικής εμπιστοσύνης- και β) ο ν. 3858/2010 για την (εξωκοινοτικώς) διασυνοριακή αφερεγγυότητα, δυνάμει του οποίου μεταγράφηκε στο ελληνικό δίκαιο ο πρότυπος νόμος της Uncitral του έτους 1997. Έμφαση θα δοθεί στις ρυθμίσεις του ισχύοντος (ακόμη) κανονισμού 1346 σε συσχετισμό και σε σύγκριση με εκείνες του νέου κανονισμού 848 που θα τον διαδεχθεί, ιδίως σε θέματα πεδίου εφαρμογής και εντοπισμού του κέντρου κυρίων συμφερόντων ενός (φυσικού ή νομικού) προσώπου, δευτερευουσών διαδικασιών αφερεγγυότητας και συντονισμού τους προς την κύρια διαδικασία, καθεστώτος δημοσιότητας των διαδικασιών, κυρίας και δευτερευουσών, προστασίας των ενέγγυων δανειστών, καθώς και στο καινοφανές ζήτημα της διασυνοριακής πτώχευσης ομίλου εταιριών. Η εξέταση των ρυθμίσεων του ν. 3858 για την διεθνή (εξωκοινοτική) πτώχευση ομοίως θα γίνει σε συσχετισμό (κυριολεκτικότερα: σε αντιδιαστολή) προς τις ρυθμίσεις των κοινοτικών κανονισμών. Θα δοθεί έτσι η ευκαιρία στον μεταπτυχιακό φοιτητή να αντιληφθεί αν και σε ποιο βαθμό διαφοροποιείται η τύχη του πτωχευτικού πιστωτή ανάλογα με το αν η πτώχευση του οφειλέτη χαρακτηρίζεται ως κοινοτική ή διεθνής (στην τελευταία περίπτωση με παραδείγματα από το αμερικανικό δίκαιο, το οποίο έχει επίσης υιοθετήσει τον πρότυπο νόμο της Uncitral). Στο περιεχόμενο του μαθήματος ανήκει, ως ιδιαίτερη πτυχή της διασυνοριακής πτώχευσης με μεγάλο πρακτικό ενδιαφέρον, το ζήτημα της ρυθμιστικής σύγκρουσης με άλλα νομικά συστήματα διεθνούς χαρακτήρα. Τέτοιο χαρακτηριστικό παράδειγμα με αυξανόμενο ρυθμό εμφάνισης στην πράξη, αποτελεί η διεθνής πτώχευσης ναυτιλιακών επιχειρήσεων και η συνακόλουθη σύγκρουση κανόνων ναυτικού και πτωχευτικού δικαίου (π.χ. τύχη της κατάσχεσης πλοίου, προτιμώμενης υποθήκης, κεφαλαίων περιορισμού). Εξίσου ενδιαφέρουσα είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ κανόνων διεθνούς πτώχευσης και διεθνούς διαιτησίας.

Κρατικές Ενισχύσεις. Το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, ως ειδικότερη κατηγορία του ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού, εξετάζει τη νομιμότητα της χρηματοδότησης που τα κράτη μέλη χορηγούν στις επιχειρήσεις, υπό το πρίσμα των σχετικών άρθρων της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 107-109 της ΣΛΕΕ). Σε επίπεδο ουσιαστικών διατάξεων, αφενός εξετάζονται τα συνθετικά στοιχεία της κρατικής ενίσχυσης, η οποία καταρχήν απαγορεύεται (παρ. 1 του άρθρο 107 της ΣΛΕΕ), αφετέρου αναλύονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια τέτοια κρατική χρηματοδότηση μπορεί, κατ’ εξαίρεση, να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά και να επιτραπεί η χορήγησή της στη δικαιούχο επιχείρηση (παρ. 2 και 3 του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ). Σε επίπεδο δικονομικών/διαδικαστικών διατάξεων, αναλύεται η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν τα κράτη μέλη και οι επιχειρήσεις ενώπιον της Επιτροπής, ως καταρχήν αρμόδια να ελέγξει τη νομιμότητα των κρατικών ενισχυτικών μέτρων. Παράλληλα, παρουσιάζονται τα νομικά εργαλεία (ευρωπαϊκοί κανονισμοί και αποφάσεις) που στόχο έχουν την αποκέντρωση του ελέγχου και τη μεταβίβαση της σχετικής ελεγκτικής αρμοδιότητας στις εθνικές διοικητικές και δικαστικές αρχές. Τέλος, εξετάζονται οι όροι και η διαδικασία ανάκτησης της παρανόμως χορηγηθείσας ενίσχυσης από τη δικαιούχο επιχείρησης, για την οποία αρμόδια είναι τα κράτη μέλη και τα εθνικά δικαστήρια.

Νομικό πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου: Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές που θέλουν να αποκτήσουν εμπειρία σε νομικά ζητήματα εισαγωγών και εξαγωγών. Αντικείμενο του μαθήματος είναι τα νομικά ζητήματα του ιδιωτικού δικαίου που σχετίζονται με την οικονομική δραστηριότητα της εισαγωγής ή/και εξαγωγής εμπορευμάτων. Τα ζητήματα αυτά σχετίζονται με τη διεθνή εμπορική πώληση, τη σύμβαση μεταφοράς εμπορευμάτων (θαλάσσια, χερσαία, κ.λπ.) και την τραπεζική χρηματοδότηση των εισαγωγών και των εξαγωγών, κυρίως μέσα από τους μηχανισμούς της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης και της χρήσης εγγυητικών επιστολών στο διεθνές εμπόριο. Η βασική ιδιαιτερότητα της διεθνούς εμπορικής πώλησης είναι ότι ο πωλητής βαρύνεται με υποχρεώσεις τόσο σε σχέση με την ποσότητα, ποιότητα και κατάσταση των πωλούμενων εμπορευμάτων, όσο και σε σχέση με τα φορτωτικά και λοιπά έγγραφα (π.χ. ασφαλιστήριο) που συνοδεύουν τα εμπορεύματα. Εξετάζονται οι υποχρεώσεις αυτές σε σχέση με τα εμπορεύματα και τα έγγραφα που τα συνοδεύουν. Εξετάζεται επίσης οι λειτουργίες της φορτωτικής. Η φορτωτική έχει λειτουργία συμβατική (δηλ. ενσωματώνει τη σύμβαση μεταφοράς), αποδεικτική (δηλ. αποδεικνύει την ποσότητα, ποιότητα και κατάσταση των εμπορευμάτων κατά τη φόρτωση), μεταβιβαστική (δηλ. με τη μεταβίβασή της μεταβιβάζεται η νομή και η κυριότητα στα εμπορεύματα) και νομιμοποιητική (δηλ. νομιμοποιεί ενεργητικά το νόμιμο κάτοχό της να ασκήσει αγωγή κατά του μεταφορέα για τυχόν απώλεια ή βλάβη των εμπορευμάτων). Εξετάζεται επίσης η τραπεζική ενέγγυος πίστωση και η εγγυητική επιστολή ως μηχανισμοί χρηματοδότησης και ως μηχανισμοί διασφάλισης των μερών στη διεθνή πώληση σε σχέση τόσο με την καταβολή του τιμήματος της πώλησης όσο και με την παράδοση εμπο-

ρευμάτων στην ποσότητα, ποιότητα και κατάσταση που συμφωνήθηκε. Για πολλά από αυτά τα ζητήματα το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο έχει εκδώσει προδιατυπωμένους γενικούς όρους που τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να υιοθετήσουν συμβατικά. Εξετάζονται αυτοί οι γενικοί όροι του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου και ιδίως οι INCOTERMS για τη διεθνή πώληση και τα Uniform Customs and Practice for Documentary Credits για την τραπεζική ενέγγυο πίστωση.

Ναύλωση - Θαλάσσια Μεταφορά Εμπορευμάτων και Επιβατών. Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα εστιάζει σε έναν από τους κεντρικούς πυλώνες του ναυτικού δικαίου, και συγκεκριμένα στις δύο βασικές μορφές οικονομικής εκμετάλλευσης του πλοίου: αφενός τη σύμβαση ναύλωσης, αφετέρου τη σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς. Οι συμβάσεις αυτές, αφού οριοθετηθούν με αναφορά στις σύγχρονες συναλλακτικές μορφές, θα αναλύονται συγκριτικά, με εναλλάξιμο κάθε έτος κέντρο βάρους. Στο πλαίσιο της σύμβασης ναύλωσης, θα εξετασθούν οι σχέσεις των μερών στα διάφορα είδη ναύλωσης, καθώς και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τις πλέον γνωστές ρήτρες ναυλοσυμφώνων. Αυτό σημαίνει ότι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα κληθούν να συμμετέχουν, μαζί με ειδικούς του χώρου, σε κατάρτιση όρων ναυλοσυμφώνου και ερμηνεία αυτών, με βάση την ελληνική και αλλοδαπή (ιδίως αγγλική) νομολογία δικαστηρίων, τακτικών και διαιτητικών. Θα εξετασθούν επίσης ζητήματα ευθύνης του εκναυλωτή και λύσης της σχέσης ναύλωσης, ιδίως σε συνθήκες οικονομικής αστάθειας. Στο πλαίσιο της σύμβασης θαλάσσιας μεταφοράς, θα μελετηθούν σε βάθος οι κανόνες Χάγης-Βίσμπυ, που αποτελούν θετικό δίκαιο, όπως ερμηνεύονται από την ελληνική και αλλοδαπή νομολογία. Οι ρυθμίσεις αυτές θα εξετάζονται όμως συγκριτικά με τις διατάξεις των νεότερων Κανόνων του Ρότερνταμ που δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ. Έμφαση θα δοθεί στην ευθύνη του θαλάσσιου μεταφορέα και τον περιορισμό αυτής. Επίσης έμφαση θα δοθεί στο έγγραφο της θαλάσσιας φορτωτικής, στις ρήτρες αυτής, στην αξιογραφική της λειτουργία (ιδίως αυτή της καθαρής φορτωτικής), στα δικαιώματα του παραλήπτη και σε άλλα συναφή έγγραφα που στην πράξη επιδιώκουν παρόμοιες λειτουργίες. Και πάλι, οι υποψήφιοι θα κληθούν να συντάξουν και να αξιολογήσουν τη νομιμότητα ρητρών της φορτωτικής, ώστε να κατανοήσουν τη λειτουργία της τόσο ως εγγράφου μεταφοράς όσο και ως εργαλείου χρηματοδότησης.

Επίλυση Ναυτικών Διαφορών - Ναυτική Διαιτησία. Οι ναυτικές διαφορές απορρέουν από τη λειτουργία και εκμετάλλευση του πλοίου, καθώς και τη χρηματοδότηση της ναυτιλιακής επιχειρήσεως. Κατά την επίλυσή τους ανακύπτουν ως εκ τούτου σημαντικότατα ζητήματα, τα οποία ανάγονται στη διαγνωστική δίκη, τις ειδικές διαδικασίες (διαταγή πληρωμής και διαδικασία εργατικών διαφορών), τα ασφαλιστικά μέτρα (συντηρητική κατάσχεση πλοίου) και τη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως (κατάταξη απαιτήσεων επί του πλειστηριάσματος πλοίου). Επίσης, πολύ συχνά συμφωνείται η διαιτητική επίλυση των ναυτικών διαφορών. Ανακύπτουν, ως εκ τούτου ενδιαφέροντα ζητήματα, τα οποία αναφέρονται στην εφαρμογή της διαδικασίας εσωτερικής ή διεθνούς διαιτησίας προς επίλυση ναυτικών διαφορών, σε ζητήματα εφαρμοστέου δικαίου, ζητήματα ασφαλιστικών μέτρων στο πλαίσιο διαιτητικής διαδικασίας, καθώς και εσωτερικής ή διασυνοριακής εκτελέσεως των διαιτητικών αποφάσεων.

Ναυτιλιακή Οικονομία και Ναυτιλιακή Χρηματοδότηση. Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να περιγράψει και να αναλύσει τα κυρίως ζητήματα που αφορούν στα οικονομικά και στα χρηματοοικονομικά του κλάδου της ναυτιλίας. Παρέχει στους συμμετέχοντες τις απαιτούμενες γνώσεις, για την κατανόηση των εννοιών, μεθόδων και τεχνικών που αφορούν στη λήψη οικονομικών και χρηματοοικονομικών αποφάσεων στον κλάδο της ναυτιλίας. Στο μάθημα διαπραγματεύονται θέματα όπως: Στοιχεία της οικονομικής δομής του κλάδου και τα βασικά του χαρακτηριστικά, οι κυρίως αγορές στη ναυτιλία, η ανάλυση και η σύνδεση μεταξύ τους. Εξετάζεται επίσης η αξιολόγηση των επενδύσεων από την πλευρά του πλοιοκτήτη και της τράπεζας, εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησης των επενδύσεων και η διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων του κλάδου με παραδοσιακές και πιο σύγχρονες μεθόδους.

Ειδικά θέματα Διεθνούς Ναυτικού Δικαίου (κίνδυνοι θαλάσσιας αποστολής). Το υποχρεωτικό αυτό μάθημα ακολουθεί νομικά το θαυμαστό πλου της θαλάσσιας αποστολής και εξετάζει τους κινδύνους που εγκυμονεί καθώς και τις ζημίες που ενδεχομένως αυτή μπορεί να προκαλέσει στο πλοίο, στους ενδιαφερόμενους για το φορτίο, στους τρίτους, στο περιβάλλον κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται καταρχάς ζητήματα που αφορούν τον κίνδυνο ρύπανσης και το καθεστώς ευθύνης για τέτοιες ζημίες. Θα αναλυθούν ειδικότερα το καθεστώς της CLC 1992/2000 και της αντίστοιχης σύμβασης Διεθνούς Κεφαλαίου 1992/2000 και συγκριτικά με αυτές η HNS 1996/2010 για τη ρύπανση από επικίνδυνες και επιβλαβείς ουσίες, και η Διεθνής Σύμβαση για ρύπανση από πετρέλαιο καυσίμων του 2001. Θα εξετασθεί επίσης το σύγχρονο -και κρίσιμο- για τη χώρα μας ζήτημα της ρύπανσης από πλατφόρμες εξόρυξης πετρελαίου. Πέραν της ρύπανσης, έμφαση θα δοθεί και σε άλλους κινδύνους, όπως η πειρατεία και η σύγκρουση πλοίων, ως παραδείγματα για να εξετασθούν ο καταμερισμός του κόστους αντιμετώπισης, οι υποχρεώσεις των μερών και το καθεστώς ευθύνης. Ως βασικός μηχανισμός πρό-

ληψης και αντιμετώπισης της ζημίας, θα εξετασθεί ο θεσμός της θαλάσσιας αρωγής και διάσωσης, όπως αυτός ρυθμίζεται από τη Διεθνή Σύμβαση του 1989, και ιδίως οι σχέσεις του αρωγού με τον λήπτη της αρωγής, τον υπολογισμό της αποζημίωσης και τον σύγχρονο προβληματισμό για την ειδική περιβαλλοντική αποζημίωση. Δεδομένου ότι, στις παραπάνω περιπτώσεις, γεννάται κατά κανόνα μεγάλος αριθμός ναυτικών απαιτήσεων, ξεχωριστή θέση θα έχει η ανάλυση του - ιδιαίτερου στο ναυτικό δίκαιο- θεσμού του συνολικού περιορισμού της ευθύνης · θα συζητηθεί η ανάγκη διατήρησης του θεσμού, η ερμηνεία των οικείων διατάξεων (ιδίως ΔΣ 1976/1996) και τα νομικά ζητήματα που προκύπτουν στην πράξη για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη από την σύσταση κεφαλαίου περιορισμού.

Δίκαιο Θαλάσσιας Ασφάλισης. 1. Εξέλιξη Το Δίκαιο Θαλάσσιας Ασφάλισης ιστορικά και δογματικά ανήκει στο Εμπορικό Δίκαιο. Η παροχή ασφάλισης, καταρχάς σε πρώιμη μορφή, παρακολούθησε και συνέβαλε στην ανάπτυξη του θαλάσσιου εμπορίου ήδη από την αρχαιότητα. Από τη θαλάσσια μεταφορά και το εμπόριο, η ασφάλιση μεταπήδησε αργότερα και στο χερσαίο εμπόριο και στην ιδιωτική, με την έννοια της καταναλωτικής, ασφάλισης. Δηλαδή, όπως και σε άλλους κλάδους της οικονομίας, καταρχάς και στην ασφάλιση, η πρακτική των συναλλαγών προηγήθηκε του δικαίου. Πηγή της ασφάλισης ήταν το άγραφο δίκαιο και ειδικότερα τα έθιμα και οι εμπορικές συνήθειες που αφορούσαν στο ναυτικό εμπόριο και ετύγχαναν καθολικής αποδοχής. Συγκεντρωμένοι σε συλλογές που απέβλεπαν όχι σε επιτόπια αλλά σε διατόπια χρήση, οι σχετικοί κανόνες ετύγχαναν υπερεθνικής (transnational) εφαρμογής από ειδικά ναυτικά δικαστήρια, αποτελούμενα από έμπειρους δικαστές που είχαν υπόψη τους τα έθιμα και τις συνήθειες του θαλάσσιου εμπορίου και τον τρόπο εφαρμογής τους. Αναλυτικοί κανόνες για την ασφάλιση απαντούν στη συλλογή εμπορικών ναυτικών συνηθειών και εθίμων υπό τον τίτλο Guidon de la Mer που έγινε στη γαλλική πόλη Rouen κατά τον δέκατο έκτο αιώνα (κεφάλαιο έβδομο). Η Ordonnance de la Marine του Αυγούστου 1681 του Λουδοβίκου XIV αναπαρήγαγε το κεφάλαιο έβδομο του Guidon de la Mer (βιβλίο III, τίτλος VI, άρθρο 52). Ο ναπολεόντειος Code de Commerce ρύθμισε τη θαλάσσια ασφάλιση με βάση την Ordonnance de la Marine του Αυγούστου 1681 όχι όμως και τη χερσαία. Όπως είναι γνωστό, ο Code de Commerce ίσχυσε, αρχικώς και στην Ελλάδα, μέχρις ότου το δεύτερο βιβλίο του «περί θαλασσίας εμπορίας», καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον νόμο ΓΨΙΖ’ του 1910, ο οποίος απετέλεσε έκτοτε το δεύτερο βιβλίο του Εμπορικού Νόμου. Οι σχετικές διατάξεις ως προς τη θαλάσσια ασφάλιση παρέμειναν σε ισχύ μέχρι τη θέση σε ισχύ του Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου (άρθρο 294 ν. 3816/1958 Περί κυρώσεως του Κώδικος Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου). 2. Πηγές Η θαλάσσια ασφάλιση ρυθμίζεται από τα άρθρα 257-288 και 290-291 ΚΙΝΔ. Το άρθρο 257 ΚΙΝΔ για τη θαλάσσια ασφάλιση παραπέμπει στις διατάξεις του ΕΝ, άρθρα 189-255 ΕΝ «εφόσον αύται δεν είναι ασυμβίβαστοι προς τη θαλάσσια ασφάλιση και δεν τροποποιούνται υπό των επομένων διατάξεων». Με την κατάργηση των διατάξεων αυτών του ΕΝ από τον ν. 2496/1997 «Ασφαλιστική σύμβαση, τροποποιήσεις της νομοθεσίας για την ιδιωτική ασφάλιση και άλλες διατάξεις», η παραπομπή πρέπει να θεωρείται ότι γίνεται στις διατάξεις του νόμου αυτού. Ειδικότερα θέματα θαλάσσιας ασφάλισης ρυθμίζουν και άλλοι νόμοι, όπως ο ν. 2932/2001 για τους πλοιοκτήτες εμπορικών ή επιβατηγών ακτοπλοϊκών πλοίων, ο ν. 2743/1999 για τη μετακίνηση επαγγελματικών πλοίων αναψυχής και ο ν. 2881/2001 για τη ρύθμιση θεμάτων ναυαγίου. Η δράση των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών ρυθμίζεται από τον νόμο 4583/2018 «Κατάργηση των διατάξεων περί μείωσης των συντάξεων, ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας 2016/97/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιανουαρίου 2016 σχετικά με τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων και άλλες διατάξεις.» Τέλος, σημαντική πηγή του Δικαίου της Θαλάσσιας Ασφάλισης αποτελούν και οι τυποποιημένοι όροι (γενικοί και ειδικοί) των ασφαλιστηρίων (ιδίως, δε, των αγγλικών ασφαλιστηρίων). 3. Στην ύλη του Δικαίου της Θαλάσσιας Ασφάλισης περιλαμβάνεται το δίκαιο της σύμβασης θαλάσσιας ασφάλισης και οι κανόνες που ρυθμίζουν τη δράση των προσώπων που διαμεσολαβούν στην θαλάσσια ασφάλιση. Η ύλη του μαθήματος καλύπτει τα εξής: Η σύμβαση θαλάσσιας ασφάλισης. Ο ασφαλιστής: ασφαλιστής έναντι ασφαλίστρου και αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί. Η έννοια του κινδύνου στη θαλάσσια ασφάλιση. Πολεμικοί κίνδυνοι. Ασφαλιστικό συμφέρον. Ασφάλιση ζημιών. Ασφάλιση ενεργητικού και ασφάλιση παθητικού. Έναρξη και διάρκεια της ασφάλισης. Τρέχουσα ασφάλιση. Ανακοινώσεις του λήπτη της ασφάλισης. «Εγγυήσεις» του λήπτη της ασφάλισης. Η ασφαλιστική περίπτωση. Υποχρεώσεις των μερών μετά την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης. Η ασφαλιστική ζημία. Ολική απώλεια. Τεκμαρτή ολική απώλεια και εγκατάλειψη των «ασφαλισθέντων» στον ασφαλιστή. Ο υπολογισμός του ασφαλίσματος: αρχική ασφαλιστική αξία, υπερασφάλιση, υπασφάλιση και συμφωνημένη ασφαλιστική αξία. Εισαγωγή στην ασφάλιση P&I. Υποχρεωτική ασφάλιση. Η νομική θέση και ο ρόλος των διαμεσολαβητών στη θαλάσσια ασφάλιση.

Ναυτεργατικό Δίκαιο. Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος εξετάζονται οι ειδικές ρυθμίσεις του ναυτεργατικού δικαίου, το οποίο αποτελεί μια ειδική κατηγορία που βρίσκεται στο σημείο τομής εργατικού και ναυτικού δικαίου με ιδιαίτερες ρυθμίσεις και εξειδικευμένη προστασία του εργαζόμενου ναυτικού. Εισα-

γωγικά εξετάζεται το ελληνικό ναυτικό δίκαιο και οι πηγές του, εσωτερικές και διεθνείς. Σε πρώτη ενότητα εξετάζεται η σύμβαση ναυτολογήσεως που διακρίνεται στη σύμβαση του πλοιάρχου και του πληρώματος. Κατά τη λειτουργία της σχέσης εξετάζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μερών, ήτοι α) υποχρεώσεις πληρώματος: επιβίβαση του πλοίου, εκτέλεση υπηρεσίας, απαγόρευση φορτώσεως πραγμάτων, υποχρέωση πίστης, καλής διατήρησης του πλοίου, β) υποχρεώσεις πλοιοκτήτη ή εφοπλιστή: πληρωμής μισθού, μισθός κατά πλουν, μισθός λόγω ναυαγίου, αδικαιολόγητη μη παροχή εργασίας. Εξετάζονται ζητήματα ασθενείας και ναυτεργατικό ατύχημα. Λύση σύμβασης εργασίας - καταγγελία. Παλιννόστηση ναυτικού. Ναυτολόγηση και παλιννόστηση αλλοδαπού ναυτικού, εφαρμοστέο δίκαιο. Ναυτεργατικές διαφορές, παραγραφή ναυτικών αξιώσεων. Τέλος εξετάζεται το ειδικό συλλογικό ναυτεργατικό δίκαιο, ναυτεργατικές οργανώσεις. Συλλογικές συμβάσεις ναυτεργατών. Ποινικό και πειθαρχικό ναυτεργατικό δίκαιο.

Developments of English Case Law on Shipping (Σύγχρονες εξελίξεις της νομολογίας των αγγλικών δικαστηρίων στο ναυτικό δίκαιο). Το νεοεισαχθέν μάθημα «Σύγχρονες εξελίξεις της νομολογίας των αγγλικών δικαστηρίων στο ναυτικό δίκαιο» θα προσφερθεί για πρώτη φορά κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2022-2023 στο πλαίσιο του ΠΜΣ Ναυτικού Δικαίου και θα διδαχθεί στα αγγλικά από τον Καθηγητή Β. Soyer και τον Αν. Καθηγητή Γ. Λελούδα. Ο στόχος του μαθήματος αυτού είναι να συμβάλλει αφενός στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με τις τελευταίες εξελίξεις στο χώρο του ναυτικού δικαίου από τη σκοπιά του Αγγλικού δικαίου, αφετέρου στην καλλιέργεια μιας συγκριτικής προσέγγισης των λύσεων που υιοθετούνται τόσο από την οπτική του κοινοδικαίου όσο και από αυτή των ηπειρωτικών συστημάτων. Η ύλη του μαθήματος θα περιλαμβάνει τα σύγχρονα ζητήματα στο πλαίσιο των ναυλοσυμφώνων, όπου θα αναλύονται τόσο δικαστικές όσο και διαιτητικές αποφάσεις, σύγχρονα θέματα του δικαίου των μεταφορών (θαλάσσιας, αεροπορικής, οδικής) καθώς και ζητήματα συνδυασμένων μεταφορών, και τέλος τις τελευταίες νομολογιακές εξελίξεις αλλά και πρακτικά ζητήματα του δικαίου της θαλάσσιας ασφάλισης (τόσο ασφάλιση φορτίου όσο και P&I).

ΑΡΘΡΟ 7
ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αποκλειστικά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- σε ανωτέρα βία ή έκτακτες συνθήκες, όπου δεν καθίσταται δυνατή η διά ζώσης διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή η χρήση των υποδομών του ΕΚΠΑ για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών δραστηριοτήτων του,
- οργάνωσης μαθημάτων εμβάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων, πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α’ 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 8
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου. Στην ίδια περίοδο προσέρχεται ο φοιτητής που επιθυμεί να επαναλάβει την εξέταση για βελτίωση βαθμού.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική. Ο αριθμός των απουσιών ανά μάθημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3), εκ των οποίων οι δύο (2) αδικαιολόγητες. Η υπέρβαση του ως άνω αριθμού απουσιών σε ένα ή περισσότερα μαθήματα, υποχρεωτικά ή επιλογής, συνεπάγεται διαγραφή από το Π.Μ.Σ., με απόφαση της Συνέλευσης, μετά από εισήγηση της Σ.Ε.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ’ όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ’ επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση της Σχολής.

8.5 Το ποσοστό συμμετοχής των εργασιών και σεμιναρίων στον τελικό βαθμό του κάθε μαθήματος καθορίζεται για κάθε μάθημα ξεχωριστά, έπειτα από εισήγηση του/ης διδάσκοντα/ουσας κάθε μαθήματος.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/την φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/της με τον/την εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

8.9 Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να επαναλάβει την εξέταση. Ωστόσο εργασία ή άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

8.10 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.11 Οι εξεταστικές περίοδοι είναι δύο για κάθε μάθημα. Η πρώτη ακολουθεί τη λήξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου και διαρκεί έως τρεις εβδομάδες και η δεύτερη λαμβάνει χώρα εντός του μηνός Σεπτεμβρίου και διαρκεί επίσης έως τρεις εβδομάδες. Στη δεύτερη περίοδο προσέρχεται ο φοιτητής που απέτυχε ή δεν προσήλθε σε ένα ή περισσότερα μαθήματα του πρώτου ή δεύτερου εξαμήνου. Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει δύο φορές στο ίδιο μάθημα (και σε έως δύο μαθήματα), θα εξετάζεται, μετά από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το μάθημα και ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή. Αν αποτύχει και πάλι διαγράφεται από το Μητρώο με απόφαση της Συνέλευσης έπειτα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής.

8.12 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.13 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{\kappa=1}^{N} \text{ΒΜ}_\kappa \cdot \text{ΠΜ}_\kappa\right) / \text{ΣΠΜ}$$

όπου:

Ν = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

ΒΜκ = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜκ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εβδομήντα πέντε (75) ECTS.

ΑΡΘΡΟ 9
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου σπουδών. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται το αργότερο έως την 30η Σεπτεμβρίου του έτους στο οποίο διδάσκεται το δεύτερο εξάμηνο σπουδών.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που μπορεί να αναρτά το Π.Μ.Σ στην ιστοσελίδα του.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Συνέλευση ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική, ή, με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, άλλη διεθνής ξένη γλώσσα και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να οριστικοποιηθεί κατόπιν αίτησης του/ης φοιτητή/τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συνέλευσης δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

9.8 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

ΑΡΘΡΟ 10
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης κατάθεσης διπλωματικής εργασίας, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (https://access.uoa.gr/).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (https://www.career.uoa.gr/ypiresies/).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση της Νομικής Σχολής μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων ή διπλωματικής εργασίας και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην παρούσα απόφαση,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στην παρούσα απόφαση,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.10 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ιδίου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.11 Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10.12 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/ις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 17).

10.13 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.14 Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Εμπορικό Δίκαιο» οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 1.800,00 ευρώ (900 ευρώ ανά εξάμηνο). Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Σε περίπτωση παραίτησης ή διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή, το τέλος συμμετοχής δεν επιστρέφεται.

ΑΡΘΡΟ 11
ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριων που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ..

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση της Σχολής και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., που γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι σύμφωνα με τη διάταξη 3.3.2 της παρούσας απόφασης, απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β’ βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

ΑΡΘΡΟ 12
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

Για την πραγματοποίηση των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες μπορούν να λάβουν υποτροφίες και βραβεία Αριστείας.

12.1: Μία (1) υποτροφία εις μνήμην Καθηγητού Γεωργίου Ν. Μιχαλόπουλου, η οποία ισούται με απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης και χορηγείται στον πρώτο επιτυχόντα/πρώτη επιτυχούσα υπό την βασική προϋπόθεση ότι δεν λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η υποτροφία αυτή θα χορηγείτε εκ περιτροπής και στις τρεις ειδικεύσεις του Π.ΜΣ. με απόφαση της Σ.Ε.

12.2 Βραβεία Αριστείας.

Στον φοιτητή που αποκτά το δίπλωμα με τον μεγαλύτερο βαθμό ανά ειδίκευση, εφόσον έχει λάβει βαθμό «Άριστα», η Νομική Σχολή χορηγεί «Βραβεία Αριστείας», έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό του ΕΚΠΑ. Τα βραβεία δεν έχουν οικονομικό όφελος. Το βραβείο υπογράφεται από τον Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τον/την Κοσμήτορα της Σχολής.

ΑΡΘΡΟ 13
ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια της Νομικής Σχολής.

13.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία της Νομικής Σχολής,

13.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

α) τέλη φοίτησης,

β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ) κληροδοτήματα,

δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,

ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και

στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

13.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

13.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

ΑΡΘΡΟ 14
ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

14.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης της Σχολής για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

ΑΡΘΡΟ 15
ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

15.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας/μαθημάτων. Η Συνέλευση διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

15.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/ρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

15.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

15.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

15.5 Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Εμπορικό Δίκαιο» σε μια από τις εξής ειδικεύσεις:

α) Εταιρείες και Χρηματοδότηση.

β) Άυλα Αγαθά και Ανταγωνισμός.

β) Ναυτικό Δίκαιο.

ΑΡΘΡΟ 16
ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

16.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Σχολής και σε χώρο αυτής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ.,

του/της Κοσμήτορα της Σχολής του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

16.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

16.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία της Σχολής εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο της Σχολής και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας.

ΑΡΘΡΟ 17
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.

17.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της Σχολής που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

17.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

Η αξιολόγηση - πιστοποίηση του Προγράμματος, αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, τα δε αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών κοινοποιούνται στον εκάστοτε Διευθυντή του Προγράμματος και στους ενδιαφερόμενους διδάσκοντες.

ΑΡΘΡΟ 18
ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2035-2036 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 19
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι φοιτητές ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον κανονισμό που ήταν σε ισχύ κατά το έτος εισαγωγής τους στο ΠΜΣ, στο μέτρο που ο κανονισμός αυτός δεν αντιβαίνει στον νόμο.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. ή στην παρούσα απόφαση, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, 104 32 Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**
02037312406260026